

NAPREJ

Glasiló Socialistične stranke Jugoslavije.

Pokrajinski strankin zbor v Celju.

(Dalje.)

Krajevna organizacija KDZ na Ježici je potom svojega delegata sodr. Karla Jakopiča predložila naslednjo resolucijo:

»Politična organizacija na Ježici ne more tako napredovati, kakor bi bilo pričakovati — to pa zato, ker vidimo osebno razkosanost socialističnih skupin.

Radi tega pozivljamo pokrajinski strankin zbor, da uredi vse potrebno za kolikor mogoče prilagoditev razmeram, v katerih danes živimo. Iz skušenj preteklega leta smo dobili vtis, da je storilo sedanje pokrajinsko strankino vodstvo marsikaj dobrega — a je hotelo v gotovih stvareh pa tudi skozi zid, kar pa mi socialisti pravimo, da ne gre — in zato tudi pri nas ne pojde.

Priznavamo tudi, da je progresivni davek dobra ideja — tudi najbolj pravičen. In socialisti moramo delati na to, da se vpletje povsod in pri vseh davkih — ne samo v naši stranki, kjer je danes že vpletan, v kolikor je pač šlo. Zahtevamo, da nai progresivni davek tudi še nadalje ostane; naša stranka mora biti neodvisna.

Konča nai se pa že enkrat s terorjem in z osebnim napadanjem po našem časopisju. Kakor vidimo, nastaja vedno hujše nasprotje, katero nam mnogo, mnogo škoduje. Mi moramo vedno le napredovati — nikakor pa ne nazadovati, ter smo za to, da se stranka sama vzdržuje in da nadzorujejo celo stvar člani. Odklanjamo pa v stranki papeže, kakor je bilo nekdanj — preveč čistiti se pa zopet ne sme. Vse stare sodruge je že napadal naš list »Naprej«, in sicer one sodruge, o katerih nam je znano že marsikaj dobrega in kateri so že veliko storili in se žrtvovali za socializem.

Pozivljamo, da se v bodoče deluje z vso energijo za dosego sporazuma s skupinoma Ljubljana in Maribor; mi stojimo na stališču velike socialistične stranke. Ako pojdemo z napadi tako naprej kakor dosedaj — ne bomo imeli niti enega zastopnika v parlamentu, kar nam pa ni vseeno. Klanja naše inteligence med seboi nikakor ne odobravamo, pač pa smo odločno proti, ker to naši stranki mnogo škoduje — drugim strankam pa veliko koristi.

Delavstvo se od stranke vedno bolj odteguje — namesto da bi se v stranki združevalo in to le radi tega, ker čita, vidi in sliši delavstvo vedno le osebne napade — katere pa bomo tudi mi odločno pobijali.

Pred seboi imamo volitve v državni zbor, kakor tudi v delavsko zbornico itd., in nam ni vseeno, če nas tam kdo zastopa ali ne. Na vse to je treba misliti in s tem

računati. Pokrajinski strankin zbor ima polno moč, da stvar tako uredi, da bomo imeli čim večje zastopstvo v parlamentu, kakor tudi v pokrajinski skupščini. Naša stranka nai bo demokratična, tako da bo imelo glavno besedo članstvo stranke.

Kličemo strankinemu zboru: »V smotrenem delu naprej in zmaga bo naša!«

K besedi se je nato oglasil sodr. Filip Uratnik (Ptuj), ki je izjavil: »Najprej je treba vse slišati, potem bomo sodili.« je rekel neki delegat pred zborom. Predvsem bi se pritožil zoper način poročanja sodr. Bernota o ptujskem predlogu, ker je prečital le posamezne odstavke, iz katerih ni razvidna jasna slika. V volilnem načrtu govorimo o tem, da naj bo socialistična stranka združitev stanov. Pri tem pa ne mislimo združitve kapitalistov, temveč železničarjev, krojaških pomočnikov, usnarjev itd. Obžalujem tudi, da se je odklonil naš predlog.

Vidi se tendenca, da nai se sklepa prei. predno smo stvar vsestransko pregledali. Priznam, da našega predloga ni mogoče v polni meri izpolniti, ker je prišel nekoliko prepozno.

Gotovo je, da je v stranki kriza, in če so široki deli ljudstva izključeni, bodo dali ti odgovor pri volitvah. Najtežja kriza je mariborsko vprašanje, ki se je postrilo na lanskem kongresu. Če bi bil na lanskem kongresu postopal verifikacijski odbor tako, kakor je postopal letos, ne bi bilo tega boja. Takrat je mariborska organizacija obračunala, samo denarja ni poslala. Padlo je takrat mnogo žaljivk. Kakor je jasno, da na pogorišču ni vse lepo urejeno, tako je tudi krivično, da se zahteva od Maribora, da naj bo tam vse lepo urejeno, ko se je vendar moral boriti Maribor proti komunistom.

V Mariboru so močne organizacije in dobri sodrug, sodrug, ki imajo najboljšo kvalifikacijo, ki so zmožni žrtvovati in ki so dokazali, da so socialisti. In vendar smo v sporu, Maribor ni imel nikdar zveze z našo socialistično stranko, vodilni krogi pa tudi nikakih separatističnih tendenc. Mnogo smo se trudili, da napravimo zvezo s stranko in da pobijemo separatistične tendence. Celó prvo leto je Maribor vzdrževal svoje tajništvo, ki je naglo napredovalo in vzdrževalo tudi agitacijo v svoji dolini, ki ni majhna.

Sodr. Bernot je omenil, da je dala centrala stranke v Maribor denar, da pa ni dobila iz Maribora ničesar. To je naplačno. 50.000 K smo dali v Maribor, toda organizacija sama je jako malo prispevala, največ se je dalo iz provizij.

V Mariboru imamo mnogo dobrih sodrugov, ki smo jih odgnali. Sodrugi, ki

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Cek. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 15 Din, za inozemstvo 25 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

čutijo s stranko, se morajo boriti s separatisti. Če so prišli na zборе, so bili jako neprijazno sprejeti. Nikdar ne bi prišlo do razkola, če bi »Naprej« ne pisal, da Mariborčani niso obračunali, oziroma da so prepozno obračunali. Tudi danes jih je mnogo, ki so prepozno obračunali.

Mariborčani so se organizirali pri Glavnem odboru in torej niso izstopili iz okvira stranke. Vi poudarjate disciplino na spodaj, ne poznate pa discipline na zgoraj. Mariborčani so se javili glavnemu odboru stranke, ki jih je tudi sprejel. Računati morate torej s tem, da so v sestavi enotne stranke. Če hočete prodreti, potem zahtevajte, da glavni odbor izključi mariborsko organizacijo. Maribor ima v spodnji Dravski dolini večino. Ta dejanski položaj morate priznati.

Preje se je grajalo, da so Ptujčani priporočali »Volksstimme« in »Enakost«. Dokler glavni odbor ne bo izrekel glede mariborske organizacije svojega mnenja, bomo smatrali te liste za strankin tisk. Tudi za »Naprej« smo mnogo storili.

Obžalujemo, da se ustvariata v Sloveniji dve organizaciji, ker vemo, da dveh dnevnikov ne moremo vzdrževati. Vprašanje dnevnika je itak kritično in potrebno je, da se vse sile združijo; uprav frivolno pa je, delati take razkole. Strankin zbor bi moral upoštevati razmere in razmejiti krožja. V strankinem načelstvu pa nai bi se pustila na Maribor odpadajoča mesta prazna.

Kar se tiče pisave »Napreja« nai omenim samo, da nismo proti javnim računom. Ne odobravamo pa, da »Naprej« napada sodruge, ki so še člani stranke, ker se s takimi napadi izpodkopava sodrugom ugled. Povejte torej danes, kaj so zagrešili. (Krušič: Če pa uidejo!)

»Zarja« je zoper stranko težje grešila nego Maribor. Vendar je tudi ta iskala pot kompromisa. Storiš pa so Zarjani zvezo, ki je globoko kompromitirala celo stranko. Glavni odbor je vedno čakal, kako se bo stvar razvila. Sedaj pa je treba pretrgati z njimi vse zveze in glavni odbor nai to javno pove.

Med poslanci smo imeli par dobrih sodrugov. Drugi pa so agitacijsko delo popolnoma zanemarjali. Poslancem se je določil, ko so bili izvoljeni, prispevek, ki je minimalen. Če bi ga bili plačali, bi jim ostalo dovolj, ni res, da z 18.000 K niso mogli izhajati. Kdor je toliko zagrešil, za tega ni pardona. (Dalje prih.)

»Naprej« je list, ki vam podaja resnično sliko delavskega gibanja po svetu. Prinaša politične in znanstvene članke, statistike, opise krajev itd. »Naprej« je list, ki širi zdravo socialistično znanje med slovenskim delavstvom. Širite ga!

NEZAVISNIM DEMAGOGOM V ALBUM.

»Strokovna borba« je objavila dne 3. t. m. članek pod naslovom: »Beli teror v rudarskih revirjih«. Opisuje potek ustanovnega občnega zbora nezavisnih steklarjev v Zagorju. Ni bil moj namen poročati javnosti o blamaži, ki so jo doživeli nezavisni demagogi na tistem zborovanju, ker so me izzvali, sem pa primoran, da javnosti odkrito poročam o poteku zborovanja.

1. Ni res, da so pristaši socialistične stranke grozili delavstvu, da bo vsak aretiran, kdor se bo shoda udeležil. Nesramnega obrekovalca imenujem pisca dotičnega članka, dokler s podpisom ne bo povedal imena tistih socialistov, ki so kaj takega govorili.

2. Ni res, da so orožniki pred vrati vsakega zabeležili, kdor je prišel na shod. Zapisali so samo omizje, kjer so sedeli nezavisni govorniki.

Zborovanje samo na sebi je pokazalo, da za demagoštvo nezavisnih v zagorski steklarni še niso ugodna tla, ker se je shoda udeležilo recí in beri samo 6 steklarjev, 3 mladi dečki, 6 nezavisnih rudarjev in trije socialisti. To je skupaj osemnajst mož. Novi odbor bi moral imeti devet odbornikov, a navzočih je bilo samo 6. Trije niti navzoči niso bili. Predsednik je imena odbornikov samo prečital, a izvolili so jih nezavisni rudarji in pa otroci, ki so se zunaj na okna obešali.

Nisem imel namena nastopiti, pa ker sem spoznal njihovo demagoško obrekovanje, sem bil primoran, da sem prosil za besedo. Pa ker ti ljudje nimajo mirne vesti, če stopiš odkritosrčno prednje, zato so se bali mojega govora kakor mačka psa. Naposled so se vendar vdali. Pa, o značajnost, kje si? Ves čas, dokler so oni govorili, sem bil tih in miren, da jih nisem motil, ko sem pa začel jaz govoriti, so pa začeli odska kovati kakor medved na žareči plošči, kadar se uči plesati. Kaj ne, demagogi, da resnica v oči bode? Tako bi bil trajal ta cirkus nezavisnih demagogov še dalje, če bi ne bilo prišlo par zavednih sodrugov steklarjev. Nezavisni pa, ki so podedovali zajčje junaštvo, so jo takoj junaško odkurili, tako da je celo predsednik pozabil shod zaključiti! Toliko torej v pojasnilo o vašem impozantnem shodu, če me pa še sedaj ne boste v miru pustili, vam bom pa drugič zapel tisto pesem, kako sestavljajo nezavisni kandidatno listo za obratne zaupnike. Pa bom prišel z imeni in to bo bolelo.

Drugič se naj nezavisni pisec podpiše vsaj kot demagog, jaz se pa podpisem s polnim imenom — Jurij Arh.

Politične vesti.

+ **Volilne priprave.** Vse stranke se mrzlično pripravljajo na volitve. Radikalci se bodo najbrže združili s Hrvatsko Zajednico, ki je bila dosedaj članica Hrvatskega bloka z Radićem. — Nova proletarska (komunistična) stranka namerala v svrhu agitacije ustanoviti več novih listov. — »Jutro« poroča, da smejo oblasti na lastno iniciativo popravljati volilne imenike še do 31. t. m. Reklamacije pa po 6. t. m. niso več dopustne.

+ **Vojni invalidi in volitve v parlament.** »Jutro« poroča, da so imeli invalidi te dni v Belgradu sestanek, na katerem so odločno protestirali proti Pašičevi politiki, in da so sklenili glasovati za demo-

kratsko stranko, ker so baže uvideli, da je edino demokratska stranka posvečala vso pozornost invalidskim vprašanjem. — Slovenski invalidi pa trdijo, da so Pašič in vsa radikalna in demokratska gospoda enako krivi, če ni bilo za invalide pravzaprav ničesar storjenega. G. Pašič in Žerjav naj invalidom ne zamerita, če jim invalidi prav pred volitvami to povedo. Čudimo se in niti verjeti ne moremo, da srbskih invalidov še ni pamet srečala. Tudi slovenski invalidi se radi kučajo, vendar ne moremo verjeti, da bi mogli pozabiti na to, da invalidskega zakona še nimamo. Razne naredbe, uredbe in navodila, kako reševati invalidsko vprašanje, so jasno dokazala, da ljudem, ki so jih sestavljali, ni bilo nikdar mar za pravično rešitev. Voini invalidi socialističnega prepričanja bodo svojim tovarišem razložili socialistični program, ker želijo, da postanejo vsi enakopravni udje človeške družbe.

+ **Šestmesečni dopust** je dobil ptulski okrajni glavar dr. Pirkmajer, da preštudira »upravne sisteme v srednjeevropskih državah«. — Kadar v državni službi kake visoke osebnosti več ne potrebujejo, ji dajo ponavadi »študijski dopust«. Dr. Pirkmajerjev specialni sistem bo ostal našemu proletarskemu ljudstvu še dolgo v spominu.

+ **Zunanje politični položaj.** Francija je odločila zasedbo ruhrskega ozemlja za 24 ur. Naše zunanje ministrstvo je dobilo poročila od naših poslaništev v Parizu, Londonu in Berlinu, vsa poročila slikajo položaj kot iako napet. Danes se vrši v našem zunanjem ministrstvu diplomatska konferenca. V zvezi s temi dogodki so tudi poročila, da namerava vlada razpuščen parlament znova sklicati. Te vesti pa so bile zopet preklicane. — Tudi položaj med Turčijo in Grčijo je skrajno napet. Turki baže mobilizirajo, še prej pa so dospela poročila o grških vojnih pripravah v Traciji. Srbski in hrvatski opozicionalni listi ostro prijemljejo vlado, ki ima sicer pogosto seje, na katerih se pa vršilo razprave večinoma le o volilnih pripravah radikalcev.

+ **Priljubljeni odbor obeh političnih internacional** se je sestel 5. t. m. v Kölnu. Kakor znano, ima ta odbor nalogo, izvršiti vse priprave za zedinjevalni kongres 2. in 2½. internacionale, ki naj bi se vršil ob binkoštnih praznikih v Hamburgu. Pripravljali odbor je izjavil, da smatra za svojo nujno nalogo preprečiti, če mogoče, vojaško zasedbo Porenja. V svoji izjavi protestira odbor proti politiki Francije proti Nemčiji pod krinko, da hoče varovati svoje gospodarske koristi. Ta politika je nasilna, nainevarnejša pa je vojaška zasedba ruhrskega ozemlja. V izjavi poziva odbor vse socialistične stranke na odbor proti taki imperialistični politiki. Francoski delegat je izjavil, da je organizirala francoska socialistična stranka več protestnih shodov. — Kongres v Hamburgu bo razpravljal predvsem o sedanjem imperialističnem mirovnem stanju.

+ **V Avstraliji** je v parlamentarnih volitvah zmagala avstralska delavska stranka, ki je — kakor angleška — federacija mnogih delavskih strank, je pa bolj radikalna kakor angleška.

+ **Indijski kongres v Gayl** je po poročilu Reuterjevega urada sklenil, da bo organiziral propagando proti vojni, če bo Turčija prisiljena začeti novo vojno.

Dnevne vesti.

Mestna občina Slov. Gradec. Štv. 23. Gospod Vinko Eisinger, gost v Slov. Gradcu. Vsled tuuradno dne 6. t. m. vložene reklamacije radi izbrisa Vaše osebe iz volilnih imenikov se iz istih izbrišete po določbah čl. 11 točka 1, zakona z dne 27.6. 1922 št. 241 (Ur. list), ker ste bili leta 1920 obsojeni radi komunističnega gibanja na 3 mesece težke ječe in še posledice te kazni do danes niso zastarele. Proti temu odloku se lahko pritožite na prvostopno sodišče v Celju potom občinskega urada v 3 dneh po prejemu tega odloka. V Slov. Gradcu, dne 7. januarja 1923. Mestna občina Slovenjgradec. Župan: Podpis nečitljiv. Člana odbora: Podpisa nečitljiva. S. L.

Elektrotehniki v Sloveniji. V Ljubljani se je ustanovil pripravljalni odbor koncesioniranih elektrotehnikov z namenom ustanoviti si zvezo koncesioniranih elektrotehnikov v Sloveniji ter vabi vse koncesionirane elektrotehnike iz Slovenije na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo, dne 14. januarja t. l. ob 10. dopoldne v pisarniških prostorih tvrde Štebi in Tuječ, Resljeva cesta 4. Sestanek je velevažen in radi tega je dolžnost vsakega koncesioniranega elektrotehnika, da se ga zanesljivo udeleži ter s svojo navzočnostjo dokumentira svojo stanovsko zavednost.

Izseljevanje iz Jugoslavije v Ameriko. Do konca novembra lanskega leta se je moglo izseliti iz Jugoslavije 5166 izseljencev. Ker znaša dovoljeno letno število 6426, je preostalo še 1153 izseljencev, ki lahko odpotujejo do 30. junija 1923. Mesečna kvota za Jugoslavijo znaša 1285, lahko bi torej odpotovali vsi, ki imajo dovoljenje do 30. junija t. l. v enem mesecu. Lani je meseca junija odpotovalo 860 naših državljanov, julija 1003, avgusta 1071, septembra 1264 in oktobra 968.

Imeniten spor. Na Francoskem se kregajo klerikalci in neklerikalci radi udeležbe duhovnikov v vojni. Klerikalci trdijo ponosno, da je bilo mobiliziranih 19.038 duhovnikov, ki so spravili marsikaterega Nemca na oni svet. Neklerikalci pa trdijo, da je bilo na fronti samo 1255 duhovnikov, 16.000 pa v bolnišnicah. Najbolj interesantno pa je, da je papež Pij X. na zahtevo francoskih nacionalistov dovolil, da so se smeli duhovniki udeležiti vojne z orožjem v roki. Spominjamo se pri tem na razne papeževe pozive, naj naredi narodi mir med seboj in na besede sv. pisma: kdor zgrabi za meč, bo z mečem poginil.

Delavci! kupujte čevlje samo z znamko »Peko« domačih tovaren Peter Kozina & Ko., Tržič, ki so najboljši in najcenejši in ker s tem pomagate k zaslužku lastnih sodrugov. Glavna zaloga na drobno in debelo, Ljubljana, Breg 20.

Ljubljana.

Tretja delavska predstava v ljubljanskem dramskem gledališču »Svatba Krečinskega« bo v soboto, 13. t. m. ob 8. zvečer. Vstopnice se dobe v predprodaji v tajništvu »Svobode«, Židovska ulica 1. I. nadstropje (nad drogerijo Ant. Kanc) in v Strokovni komisiji, Selenburgova ulica 6. II. nadstropje. Delavstvo opozarjamo, da si pravočasno preskrbi vstopnice, ki so po polovčni ceni.

Nov maksimalni cenik za dimnikarska dela v Ljubljani. Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, je

došlo z razpisom z dne 28. decembra 1922, št. 7928 nov maksimalni cenik za dimnikarska dela v Ljubljani. Cenik se dobi v mestnem ekspeditu proti plačilu stroškov.

Celje.

Pri nas dnevno narašča nezaposlenost. Največji krivec nezaposlenosti je kapitalistična špekulacija in žnjo v zvezi militarizem. Fantje, ki se vračajo od vojakov, zaman iščejo zaslužka, ker so vsa mesta zasedena. Kapitalisti se izgovarjajo, da nimajo dela. Kai naj napravi brezposelni delavec, za to se nihče ne zmeni. — Prihodnje dni bomo objavili imena nekaterih ozkosrčnih patriotov.

Izjava. Podpisani urednik izjavlja, da je članek pod naslovom »Slika demokratične vlade v celjskem magistratu« v 190. številki »Napreja« z dne 25. avg. 1922 in ki se glasi: Dne 22. t. m. se je obesil Konrad Thürendraht, 60 let stari uslužbenec mestne občine. V smrt je šel radi bede. Gospod župan, to je častna diploma za vaše županovanje. Če bo potreba Sokole pozdravit, 19 rok kvišku. Če pa bo potreba skrbeti za naše občinske reveže, takrat boste rekli, da vam proračun ne kaže. Vsak dan vas ljudstvo bolj spoznava. Gotovo se marsikdo kesa, da vam je prisodil kroglico. Višji uradnik gotovo ne, ali oni gotovo, kateri so lačni in to zaradi vas. Svet se zgraža in vi blujete kri, ko vam resnico lučamo v obraz. Čas je dobra šola, popolnoma neosnovan in neupravičen, v kolikor se tiče g. dr. Juro Hrašovca, župana v Celju. Podpisani urednik se je vsled tožbe, ki to je naperil g. dr. Juro Hrašovec proti njemu, prepričal o neupravičenosti očitkov, ki jih vsebuje članek, in obžaluje, da je ta članek, ki mu manjka vsaka podlaga, izšel v listu »Napreja«. Vsled tega podpisani urednik prekljuje vsebino navedenega članka in se zahvaljuje zasebnemu obtožitelju gosp. Juro Hrašovcu, da je odstopil od kazenskega postopanja. — Anton Podbevšek.

Tetka »Nova Doba« prinaša vedno kake senzacionalne vesti, mnogokrat kako prav debelo laž, kakor pač kaže. V 3. št. prinaša poročilo, da je imela naša stranka 6. in 7. t. m. v Celju konferenco, na kateri je razpravljala o volitvah. Mi smo to »konferenco« sklicali prej, nego je vrgel Pašič demokrate iz vlade. — Gospodje naj berejo prvo stran »Napreja«! — V poročilu o proračunski seji je »Nova Doba« zatajila predlog g. Bernardija, ki je predlagal, naj bi se namesto davka na vino obdavčila tudi kruh in meso. Zatajila je tudi, da je sodr. Leskošek ta predlog v občinskem svetu ožigosal.

Nedavno smo poročali, da je agitiral neki Reinisch od stavbinske stroke za demokratsko organizacijo, s katero je bil v zvezi tudi 10-urni delavnik. Komaj je Reinisch odšel, se je pojavil drugi odrešenik, ki skuša reševati proletarijat v škodo proletariata. Ta najnovejši apostel Šmid je sklical 5. t. m. pri Svetlu shod, katerega se je udeležilo več sodrugov. Šmid je imel pripravljena pravila za neko novo organizacijo, ki bi dovoljevala 10-urnik. Šmid naj bi bil te nove organizacije pokrajinski tajnik, pa je shod pokazal, da Šmida proletarijat ne mara, radi česar jo je še pravočasno odkuril.

Maribor.

Bahunova denunciacija. V naših poročilih iz Maribora smo zabeležili tudi očitek g. dr. Leskovarja s. Bahunu, da je delavce ob priliki nekega delav-

skega gibanja denunciral. Mi stvar nismo poznali in smo samo to zapisali, kar smo slišali. Kakor se nam sedaj od verodostojne strani sporoča, se je vršil dogodek, ki ga je dr. Leskovar s. Bahunu očitil, sledeče: S. Bahun je svoj čas, ko so komunisti stali v najhujšem boju z našimi sodrugi v Mariboru, večkrat slišal od komunistov samih, da nameravajo razbiti Delavski dom. Ko je nekega dne neki naš zaupnik zopet slišal o tem, da nameravajo komunisti v prihodnji noči napasti Delavski dom, se je napotil na policijo, da dá Delavski dom zastražiti. Pozval je s. Bahuna in še nekega tretjega, da so šli vsi skupaj na policijo. Tja prišedši so pol. komisarju razložili, zakaj prihajajo. Ko jih je komisar vprašal, ali žele, da dá koga zapreti, je s. Bahun odločno protestiral, pač pa so vsi zaprosili, da naj se Delavski dom zastraži. To se je tudi zgodilo. Nimamo vzroka dvomiti, da se je opisani dogodek res tako vršil, kakor je tu zapisano in zato to pojasnilo radevolje objavljamo. Ker bo pa Bahun, kakor slišimo, dr. Leskovarja itak tožil, se bo tudi še pred sodiščem dognala resnica.

Policijska statistika za l. 1922. izkazuje naslednje zanimive podatke: Policijski komisariat je rešil v vsem 35.113 listin, med temi jih odpade na sam oddelek za potne liste 7897, na zglasilni urad 1702, na oddelek za pobiranje draginje pa 128. 1310 prijav je dobil policijski komisariat o najdenih in izgubljenih predmetih. V celoti je imel opravka s 45.540 akti. 2392 oseb je moralo radi navadnih prestopkov v policijski zapor. 850 oseb je bilo izgnanih, 525 radi pijanosti in surovega obnašanja policijsko kaznovanih, kar je precej veliko število. Izvršenih je bilo 153 hišnih preiskav. V 59 slučajih so plačali razni kavarnarji in gostilničarji običajno kazen radi prestopkov s policijsko uro. V celoti je z raznimi idarnimi kaznimi steklo v državno blagajno 5177 dinarjev 50 para, v občinsko pa 10.000 dinarjev. Društveno življenje je bilo kaj živahno, ker so imela razna društva 455 sestankov, 22 pa je bilo javnih shodov. Družabno življenje za prejšnjim ni zaostajalo. Nasprotno: koncertov in raznih veselic je bilo 1323, poleg tega 82 plesnih večerov, a v obeh kinematografih je bilo 1520 predstav. 28.208 oseb je stanovalo v raznih hotelih, 11.520 pa v zasebnih stanovanjih. Odjavljenih je bilo 8520. Tujski promet izkazuje 48 tisoč 248 oseb. Jugoslovanskim državljanom je bilo izdanih 2263 potnih listov, 5 za Ameriko. Največ vidiranih potnih listov je bilo jugoslovanskih, namreč 5430, a zelo dosti tudi avstrijskih (1146), 337 češkoslovaških, 258 italijanskih itd. Med drugim je bilo izdanih tudi 1878 potnih legitimacij. Osebni promet je bil torej precej živahen. V celem letu se je zgodil en sam umor in dve težki nesreči (Čutičeva in pa požar v Franzovem mlinu).

Življenska statistika mesta Maribora izkazuje za vse prošlo leto naslednje številke: Rodilo se je tekom leta v vseh treh mestnih farah 1078 otrok, umrlo je 689 oseb, poročilo se je 310 parov. Zanimivo je, da se je nasproti lanskemu letu rodilo več moških kakor pa ženskih otrok, da je pa v istem razmerju tudi več moških umrlo nego ženskih.

Iz strok. gibanja.

Seja centralnega odbora kovinarjev se bo vršila danes, v četrtek, takoj po

deležu v društvenih prostorih. Šelenburgova ulica 6. II. nadstropje.

Pozor, čevljarški pomočniki! Odbor ljubljanske podružnice čevljarških pomočnikov sklicuje za nedeljo, dne 14. t. m. svoj redni mesečni shod. Shod se bo vršil točno ob pol 10. dopoldne v restavraciji pri »Zlatorogu«. Gosposka ulica 3. Vabimo vse zavedne sodruge čevljarje iz Ljubljane in okolice, da se shoda točno in polnoštevilno udeleže. — Odbor.

Mezdno gibanje na Češkoslovaškem. Ostravski premogovni podjetniki so stavili rudarjem zahtevo, naj se odrečejo 6-unemu delavniku v sobotah, ali pa naj privoliijo v zopetno znižanje mezd. Rudarji so to zahtevo odklonili. Če bodo podjetniki vztrajali na svojem stališču, bo došlo brez dvoma do večjega mezdnege gibanja.

Gospodarstvo.

= Vrednost denarja. 1 dolar velja 92.65 Din, 1 lira 4.53 Din, 100 avstrijskih kron 13 par. 100 nemških mark 90 par. V Curihu velja 100 naših dinarjev 5.35 švicarskih frankov.

Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: Gospod finančni minister je s svojim rešenjem D. br. 28.703/1922 z dne 3. jan. 1923 podaljšal rok za žigosanje obveznic ogrskih predvojnih dolgov in odredil: 1. Da se do 15. februarja 1923 smejo po pravilniku D. br. 4019 za 1920 naknadno popisati in žigosati obveznice ogrskih predvojnih negažiranih dolgov; katerih imetniki doslej niso dali popisati in žigosati. — Popisovale in žigosale se bodo tudi obveznice, ki so bile deponirane v inozemstvu, pa so bile prenešene na naše ozemlje in vrnjene lastnikom neglede na to, če so že žigosane z inozemskim žigom ali ne. Vse obveznice gorinavedene vrste torej, ki so bile prenešene na ozemlje naše kraljevine, naj se dajo žigosati. — 2. Popisovale in žigosale se ne bodo obveznice vojnih posojil, avstrijskih dolgov in splošnih (skupnih) dolgov Avstrije in Ogrske, kakor tudi ne obveznice avtonomnih pokrajinskih dolgov, na kar se se posebno opozarja. 3. Ta rok se po obvestilu Reparacijske komisije v Parizu ne bo več podaljšal, zato naj si imetniki obveznic, ako svojih obveznic ne dajo žigosati, sami sebi pripišejo, če njih obveznice pri razdelitvi dolgov ne bodo prišle v poštev in jih jim naša država ne bo mogla izmenjati. — 4. Prošnje za naknadno žigosanje se morajo poslati z obveznicami vred neposredno ministrstvu financ, generalni direkciji državnih dugova v Beogradu. 5. Vsaka prošnja mora biti kolkovana pa taksnem zakonu.

Produkcija jekla v letu 1921. Zveza angleških industrijcev je objavila pred kratkim statistiko o produkciji jekla in železa na Angleškem. Iz objave posnemamo v kratkem sledeče: 1. padanje produkcije v letu 1921. je bilo na Angleškem in v Zedinjenih državah največje; v tem času je bila izrabljena proizvodjalna možnost samo za 40%. Še večji je padec v primeri z letom 1917./1918., ko je dosegla produkcija jekla teh dveh dežel svoj višek. 2. predvojna proizvodjalna možnost angleških industrijskih obratov za izdelovanje jekla je znašala 12 milijonov ton letne produkcije, leta 1921. pa je znašala letna produkcija le 3½ milijona ton; 3. nasprotno tema deželama je na Francoskem produkcija jekla in železa v letu 1921. stopnjevala, in sicer je Francoska

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

Take razmere so bile v krajevni organizaciji v Leesvillu. Prepričani so bili, da je dr. Medved jezno vstal, si zapel blesteče črno suknjo na prsih in odkorakal iz dvorane z besedami: »Mene ne vidite več v socialistični stranki!«

Razprava se je potem sukala o dr. Medvedu, njegovih osebnostih in njegovemu vplivu na krajevno organizacijo. Gornik je rekel, da doktor sploh ni socialist, temveč angleški aristokrat ali vsaj nekaj približnega. Dva brata njegove žene sta v angleški armadi in njegov nečak se odpravlja v Kanado, kjer misli stopiti kot prostovoljec v vojaško ekspedicijo. Ali v zvezi vsem tem slabim okoliščinam se ni mogla organizacija sprijazniti z mislijo, da izgubi člana, ki je tako velikodušno posegel v svoj žep in dajal denar za njene potrebe. Končno sta bila sodrug Jakob in Križnik izvoljena v odbor z namenom, da obiščeta doktorja in ga pregovorita, da se vrne nazaj v stranko.

France Kremen je imel lahko stališče. Sorodnikov ni poznal nikjer, in če je imel kje »domovino«, se ni zmenila zanj. Prvo delo njegove »domovine« je bilo, da ga je kot otroka dala stari zamorki v vzgojo, pri kateri je jedel drobtine in spal pozimi brez tople odeje. Amerika je bila po njegovem mnenju domovina posestnikov in industrijalnih kraljev, ki iztlačijo iz delavstva zadnjo kapljo krvi za borno mezdo in nanežene policije s količi v rokah nad njega, če se drzne protestirati. Vojaka si je France predstavljal kot človeka, ki pride policaju na pomoč, kadar je zadnji v škripcih. Po njegovem mnenju so bili vsi vojaki izdajalci delavskega razreda in zato ni imel do njih najmanjšega spoštovanja.

Iz teh razlogov se je mali strojnik najbolj strinjal z židovskim trafikantom, da morajo socialisti biti protinacionalci. Pristrčno se je smejal, ko je Divji Bil govoril, da je ameriškemu delavcu vseeno, če dobi nemški kajzer bagdadsko železnico ali ne; Kremenu so se zdele te besede tako modre, da je krepko zaploskal drznemu govorniku, ki se je upal osmešiti bogatega doktorja. France je hladno čital poročila o umikanju angleške armade na Francoskem, ki je odbijala desetkrat večje število Nemcev. Leesvillski dnevnik je imenoval to »junastvo«, ampak France je mislil, da so angleški vojaki ubogi zaslepljenci, ki so se prodali za šiling aristokratom svoje dežele. V nekem socialističnem listu, ki ga je France redno čital, so izhajale tedenske karikature, ki so predstavljale delavca kot zaslepljenega reveža z imenom »Ubogi Henrik«. »Ubogi Henrik« je vse verjel, kar so mu povedali gospodje izkoriščevalci, a koncem vsake avanture je dobil takšno bunto na glavo, da je videl zvezde okrog sebe. Najbolj smešen pa je bil »Ubogi Henrik«, ko je navlekel nase vojaško uniformo. France je izrezal to karikaturu iz časopisa in jo kazal

svojim tovarišem v tovarni in sosedom, ki so z njim vred bivali v dolgi vrsti razpadajočih bajt v bližini javnega smetišča.

France se tudi razburjal, kadar je čital o nemških grozodetstvih. Sprva ni sploh verjel v te vesti; smatral jih je za del strupenih plinov z bojišča. Kadar so ljudje pripravljene prebadati drug drugega z bajoneti in razstreliti se na kosce z bombami, tedaj so pripravljene tudi lagati drug o drugem, tako da se vse kadi; najbolj se pa le lažejo vlade, kajti s tem podžigajo vojake v boj. Kaj? Nemci so divjaki? France je lahko odgovoril na to vprašanje, saj je poznal stotine Nemcev in občeval je z njimi.

Poznal je Forsterja in njegovo družino. Kje bi bil našel boljše ljudi? Forster je imel lastno hišo in polne police knjig in muzikalij. Nekoč se je bil oglasil pri njem, ko je raznašal letake, in Forster ga je povabil na večerjo. Takrat se je bil seznanil z njegovo drobnostjo, toda prijazno ženico, s štirimi odraslimi, lepimi hčerkami in dvema sinovoma, ki sta bila mlajša nego France. Na mizi je bila okusna goveja pečenka s krompirjevo prikuho, skleda kislega zelja in druga skleda neke močnate jedi, kakršne še ni videl France v svojem življenju. Ko so se navečerjali, so zaigrali na glasovir in gosli. Vsi Forsterjevi otroci so ljubili godbo kakor oče. Igrali bi bili vso noč, če bi jih hotel kdo poslušati. Stari Herman Forster s širokim, s črno brado obraslim obrazom se je zamaknil v strop, ko je vlekel lok po goslih, kakor da gleda v nebesa. Kako bi mogel France verjeti, da je mož kakor je Forster zmožen nasaditi otroka na bajonet ali oskruniti deklico in ji potem odsekati roke?

Drugi je bil sodrug Malič, Francetov sosed, majhen možiček, ki je silno rad govoril. Bil je delovodja v steklarni in pod njegovim nadzorstvom je bilo tucat žensk — vsaka druge narodnosti — ki so skladale steklenice. Maličeve blede modre oči so se zalile s solzami, kadar je pripovedoval, kako mora včasih priganjati ženske neglede na to, če je katera bolna ali noseča. In ravnatelj, ki mu je ukazal, da ne sme biti mehak z delavkami, je bil rojen Američan, ni bil Nемец! Možiček ni mogel pustiti dela, ker je imel doma ženo in kopo otrok. Žena je bila bolehnata in nihče ni mogel povedati, kaj ji manjka; vedno je uživala razna patentirana zdravila, ki so požrla velik del Maličevega zaslužka. Kremenova Liza je večkrat obiskala bolehnato sosedo in govorili sta o boleznih in cenah živil. Malič je tudi dostikrat posetil Kremena, ko je zadnji pestoval otroke. Sedela sta pri peči, kadar je bila zima, poleti pa na mostovžu, vlekla iz kratkih pipic in se pogovarjala o preprih med »političarji« in »pristaši direktne akcije« v krajevni organizaciji.

Kdo bi torej mogel prepričati Franceta, da možje kakor Malič postavljajo stare žene v Belgiji ob cerkveni zid in jih vrtajo s krogliami? (Dalje prih.)

proizvajala več surovega železa in približno za 3 in pol milijona ton jekla več ko prejšnja leta; 4. konkurirati so začele nove dežele: Kanada s produkcijo 1 milijona ton, v še večji meri konkurirata Južna Afrika in Avstralija. Indijska produkcija je zelo napredovala. Računati je treba z Brazilijo in Španijo, ki sta zelo bogati na rudninah; 5. poročilo obžaluje nazadovanje angleškega izvoza (l. 1921 samo ¼ predvojnega izvoza) in nemogočo konkurenco z ameriškimi cenami kljub visoki valutni dolarja; 6. tekom vojne po premirju se je zgradilo posebno na Škotskem mnogo novih delav-

nic z velikimi stroški. Dokler se ne pokrije teh stroškov, ne morejo ti obrati stopiti v konkurenco in morajo ostati v ozadju; 7. potreba za obnovitev in nadomestilo v vojni porabljenega jekla se cenil na 150 milijonov ton (za vse dežele). Tej potrebi se lahko zadosti v dveh letih cele svetovne produkcije jekla. Bodočnost industrije zavisi zato od otvoritve novih trgov, od razvoja železniške, avtomobilske, pomorske in strojne prometne gradnje.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Prodaja po znatno znižanih cenah:

zimsko perilo, pletene jopice,
rokavice, nogavice itd.

A. ŠINKOVIC nasl.

K. SOSS,

Ljubljana, Mestni trg 19.

Majvečja izbira
različnih pletenin, majic, nogavic
in rokavic pri tvrdki
A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10.

Ali ste
jo že pokusili?

BERSON

**GUMENE PETE IN
GUMENE POTPLATE**

ceneje in trajnije so kakor usnene!
Najbolje varstvo proti vlagi i mraza!

„Pošljite naročnino!“

Večja množina
časopisnega papirja

se prodaja.

Kje pove uprava „Napreja“.

„Bombaževa predilnica in tkalnica Tržič“ sprejme za stabilne kotle izkušnega

kurjača.

Vsled stanovanjskih težkoč imajo neporočeni prednost. Ponudbe direktno.